

MARS 1980?

NOTAT OM FOR- SVARSPOLITIKK

Notat om forsvarspolitik

Innledning

1. Hensikten med dette notatet er å gi materiale til en diskusjon om partiets oppgaver i samband med en sovjetisk aggresjon mot Norge. Oppgava må være å gjøre denne diskusjonen så konkret som mulig.

Sovjets Afghanistan-invasjon har ført verden et langt skritt nærmere en ny storkrig. Sjølsagt fins det muligheter for at det ikke vil bryte ut noen krig i den nærmeste framtida. Men mulighetene for at krig bryter ut og at det kan skje fort, er økende.

På denne bakgrunnen reiser straks spørsmålet seg: Hva er oppgavene våre stilt overfor krig og sovjetisk aggresjon? Dette spørsmålet bør grovt sett deles i to:

Hva skal vi gjøre nå, før et krigsutbrudd? *Hvordan* er det sannsynlig at et angrep på Norge vil foregå? Hvilke politiske og organisatoriske forberedelser må vi gjøre for å være best mulig rusta til å takle den situasjonen et angrep på Norge vil skape?

Dernest må vi ta for oss hvordan partiet og andre patrioter skal forholde seg under — og etter — et eventuelt angrep på Norge. Hva må gjøres for å sette partiet og medlemmene i stand til å organisere motstandsarbeid fra første dag under et angrep på Norge?

Både til spørsmålet om hva vi skal gjøre nå, og til spørsmålet om hva vi skal gjøre om det blir krig, knytter det seg mange uavklara problemer.

Det skal ikke legges skjul på at det i partiet eksisterer en tendens til å undervurdere faren for krig, og til å undervurdere de oppgavene vi vil

bli stilt overfor dersom Norge invaderes.

Vi er det eneste partiet i dette landet som i lang tid har pekt på den stigende krigsfaren og på den alvorlige truselen som sovjetisk krigs- og aggresjonspolitik representerer. Dette er bra. Men like fullt har vi opplevd at mange partimedlemmer og progressive er prega av illusjoner i vurderinga av Sovjet. Vi så det i fjor høst i forbindelse med «Nei til nye atomvåpen-kampanjen». Her var det partimedlemmer som krevde at partiet vilkårsløst skulle støtte denne kampanjen, og kalte det «sektarisme» og «brudd på enhetsfronten» når vi retta søkelyset mot Sovjets atomutpressingspolitikk.

Vi ser det også på en tendens i partiet til å ville forkaste all sikkerhet i partiet, til å gå mot hemmelig organisering osv. Det eksiterer en høyrestrømning i partiet når det gjelder vurderinga av krigsfaren, av Sovjets karakter og av nødvendigheten av sikkerhetsarbeid. Det er viktig å løse dette problemet snarest mulig, fordi denne høyrestrømningen hindrer oss i å løse viktige strategiske problem på en god måte.

I partiets militærpolitiske program understrekes det at vi må kritisere og stille krav overfor det borgerlige, norske forsvaret med sikte på å presse fram endringer for å styrke det norske invasjonssvaret. I samband med dette har vi kvitta oss med parolen om «ingen bevilgninger». Hadde vi ikke gjort dette, ville vi nå stått med buksa nede i arbeidet med å kritisere den

norske forsvarsordninga. Like fullt er det viktig å merke seg at det tok *lang tid* å få gjort ei slik endring. Det er også viktig å merke seg at en del kamerater fortsatt driver denne diskusjonen og ønsker å forkaste denne endringa i politikken vår.

Til slutt: Forsvarspolitisk arbeid krever ressurser om det skal drives godt. Dette gjelder både sentralt og på distrikts- og lagsplanet. Spesielt gjelder dette *kaderressurser*. Skal vi evne å analysere strategiske spørsmål, kritisere forsvarsordninga på et vitenskapelig grunnlag, følge med i den internasjonale utviklinga, følge med i utviklinga i Sovjet, få utarbeida krav og retningslinjer, drevet agitasjon og propaganda, organisert arbeidet osv., så trengs det *folk* til å gjøre dette. Sentralt har dette i lang tid vært et akutt problem.

På denne bakgrunnen er det problematisk at kamerater i partiet setter utviklinga av det forsvarspolitiske arbeidet opp mot «lokalt arbeid». Det er problematisk at kamerater i partiet krever nedskjæring av «det sentrale apparatet», og i denne forbindelsen viser til sånne saker som oppfølging av Afghanistan, utvikling av militærpolitikken osv. Saka er ikke at det jobber for mange kadre sentralt med sånne spørsmål, men tvert om alt for få.

Mange kamerater i partiet har kritisert at vi har gjort for lite med vår politikk i forhold til krigsfaren, med hva vi skal gjøre dersom det blir krig osv. Vi er enige i en sånn kritikk. Men samtidig må vi sammenholde dette med slike tendenser vi har vist til og som har hindra oss i å sette kreftene inn på å løse de viktigste problemene i denne sammenhengen.

2. Prinsippet om allmenn verneplikt er knesatt i Grunnloven. Det er brei

enighet i det norske folket om at enhver statsborger plikter å ta del i forsvaret av landet mot aggresjon utenfra. Men hvor effektiv en slik motstand blir, er sjelsagt avhengig av mye mer enn god vilje. Hvor godt *forberedt* det norske folket er, vil ha avgjørende betydning for resultatet av motstandskampen mot forsøk på å hærta Norge.

Vi kommunister går inn for *aktiv og total* motstand mot en eventuell sovjetisk aggresjon. Vi mener det er enhver patriot sin plikt å ta del i motstandskampen etter evne og muligheter. Vi står for en politikk som reiser krav om at det militære forsvaret er best mulig egna til å yte militær motstand mot sovjetisk aggresjon.

Men vi er også klar over at det borgerlige norske forsvaret har store svakheter, og at det i verste fall kan bryte sammen på kort tid. Overfor en sånn situasjon er det vår linje at den militære motstandskampen må fortsette, ved at folket tar saka i egne hender.

Noen kommentarer til borgerskapets linje for forsvar av landet

3. Den sovjetiske militærledelsen har sjelsagt utarbeida planer for hvordan de vil gjennomføre et angrep på nordflanken. Hva disse planene går ut på i detalj, veit sjelsagt ikke vi. Det er også tvilsomt om norske myndigheter veit noe særlig om det. Deres offisielle linje tyder i hvert fall på at de har svært liten innsikt i sovjetiske ambisjoner og sovjetisk militær tenkning.

Den offisielle norske oppfatninga går ut på at et sovjetisk angrep mot Norge først og fremst vil komme over land i *Nord-Norge*. Det regnes med at et slikt angrep vil kunne komme overraskende, dvs. at vars-

lingstida blir kort. Derfor er det som fins av *stående* styrker ensidig konsentrert om denne landsdelen.

Et angrep på Sør-Norge, i alle fall i første runde, anses som utelukket. Begrunnelsen for dette er at et angrep på Sør-Norge forutsetter «fiendtlig kontroll av Østersjø-utløpene». Dette har Sovjet ikke, ifølge regjeringa. Dette brukes som argument for at et hurtig angrep mot Sør-Norge er «umulig», og dermed gjør det unødvendig med *stående* styrker her.

Den gjeldende strategiske doktrina går ut på å trekke ei forsvarslinje gjennom Troms, med sikte på å holde flyplassene. Disse skal holdes med statisk stillingsforsvar, slik at det skal kunne flyes inn mobiliserte reserver *sørfra* (2 brigader) og først og fremst alliert NATO-hjelp utafra.

Disse strategiske vurderingene er knyttet til ideen om at «et lite land kan ikke forsvare seg sjølt». Slike ideer har i mange år tjent som påskudd for å unnlate å bygge ut et sterkest mulig *norsk* invasjonssvar.

4. Denne strategiske doktrinen lider av så store mangler og så liten innsikt i sovjetisk militær tenkning, at den må forkastes som ubrukelig.

For det første er det feilaktig at bare Nord-Norge er utsatt. *Hele* Norge utgjør nordflanken til Europa. Derfor er *hele* Norge strategisk viktig i forhold til sentral-Europa.

Hvis Sovjet iverksetter et massivt angrep vestover i sentral-Europa, vil de umiddelbart ha behov for kontroll over nordflanken. Sør-Norge under NATO-kontroll vil bety flyplasser og havner med en framskutt posisjon. Fra disse vil NATO kunne blokkere Østersjø-utløpene, gi baser for angrep mot viktige mål i de sørlige delene av Leningrad mili-

tærdistrikt, og ikke minst: Gi mulighet for å angripe framrykkende sovjetiske styrker i sentral-Europa i ryggen.

Videre ville Norge gis tilstrekkelig tid til massiv mobilisering i sør. En slik situasjon ville gi NATO baser i Sør-Norge med sikte på å beskytte troppetransporter fra USA til Europa.

Et angrep på og okkupasjon av *hele* Norge ville derimot skaffe Sovjet kontroll over nordflanken, hindre mobilisering i Sør-Norge og skaffe dem fly og flåtebasen til støtte for et framstøt i sentral-Europa. De vil kunne angripe de britiske øyene uten å måtte fly over fiendtlig territorium. De vil kunne skaffe seg havnemuligheter og flyplasser for angrep på sjøveien mellom USA og Europa.

Det er en livsfarlig illusjon å bygge på den forutsetninga at sovjetiske militærstrateger ikke legger avgjørende vekt på disse perspektivene.

For det andre er det uttrykk for en fatal feilbedømmelse å bygge norsk beredskap på ideen om at Sovjet ikke har offensiv kapasitet til et angrep på *hele* Norge. Sovjet har minst 10 luftlandedivisjoner, tilstrekkelig med marineinfanteri og overlegne sjøstridskrefter i Nord-Atlanteren og Østersjøen, samt knusende overlegenhet i lufta på nordflanken.

5. Det er følgelig fullt ut *mulig* for Sovjet å rette et raskt angrep på hele Norge. Vi har og vist at de vil ha stor nytte av en slik operasjon. Vi skal utdype noen av disse argumentene.

Utfra den militære situasjonen på nordflanken, har Sovjet alt å vinne på en sann operasjon. Styrkeforholdet på nordflanken er overlegent i Sovjets favør. Dette er i tillegg styr-

ker som kan settes inn på meget kort varsel. Det norske forsvaret bygger på *mobilisering*, og har svært små stående styrker. Ut over brigaden i Nord-Norge (ca. 6000 mann), fins det ikke stående styrker av betydning. Sør-Norge, som står for hovedtyngden av mobiliseringsstroppene, er reelt sett uten *stående* beredskap. Dette gjør det svært vanskelig å få gjennomført noen mobilisering i det hele tatt i tilfelle et angrep i sør.

Et massivt overraskelsesangrep mot viktige byer og kommunikasjonsentra vil kunne gjennomføres uten effektiv motstand slik situasjonen er nå.

Luftvernet, spesielt i Sør-Norge, er så dårlig og gammeldags at det ikke vil kunne stoppe et angrep fra lufta. Et massivt overraskelsesangrep vil ha store muligheter for å lage kaos i mobiliseringa og hindre gjennomføringa av den. Det vil også ha store muligheter for å knuse det militære kommandosystemet og lage kaos i den militære ledelsen. Det norske forsvarets organisasjon er stivbeint og ledelsessystemet er byråkratisk og gammeldags. Nøvendige endringer, som i prinsippet blei vedtatt for 10 år siden, er til dags dato ikke gjennomført. Dette er ytterligere et argument for russerne for en slik operasjon.

Hvordan vil et russisk angrep komme?

6. Det er sjølsagt ikke mulig å gi et definitivt og detaljert svar på dette. Gjennomføringa av et slikt angrep vil være bestemt utfra ferdig utarbeida operasjonsplaner og av den militære/politiske situasjonen på det tidspunktet en sann operasjon settes i gang.

Men en del forestillinger kan vi gjøre oss ved å analysere sovjetisk

strategi og taktikk, ved å vurdere geografiske forhold, ved å sammenfatte erfaringene fra sovjetiske aggresjonskriger de siste åra.

Analyse fra invasjonene i Tsjekkoslovakia og Afghanistan der sovjetiske styrker sjøl gjorde jobben, og fra Angola, Kampuchea m.fl. som ble gjennomført med sovjetiske marionettestyrker, gir materiale det er viktig å ta alvorlig.

a) Angrepet gjennomføres så *hurtig* som mulig, med store troppestyrker. Hensikten med sånne lynangrep er å utnytte overraskelsesmomentet maksimalt for å hindre mobilisering og planmessige militære mottiltak.

b) Bryte militær motstand i *hovedstaden* fortest mulig og okkupere denne. Hensikten med denne er å utløse sammenbrudd i den sentrale statsadministrasjonen, ta regjeringa til fange og om nødvendig drepe den, knuse mulighetene for sentralt koordinerte forsvarstiltak og tvinge fram en «politisk løsning».

I Praha besto denne i innsettelsen av quislingen Husak, som «tilkalte hjelp» etter å ha blitt innsatt av russerne, for å «stoppe CIA-infiltrasjonen med sikte på å styrte sosialismen».

I Afghanistan besto den av angrep på presidentboligen der presidenten blei arrestert og skutt sammen med familien, og innsettelsen av quislingen Karmal som ny regjeringssjef. Russerne påsto at Afghanistan «hadde bedt om hjelp» for å «forsvare seg mot kinesisk og amerikansk aggresjon».

I Kampuchea besto den av et massivt angrep mot hovedstaden Phnom Penh, med quislingen Heng Samrin etter å ha fått i oppdrag å angrepsstyrkene for å bli innsatt som «statsminister» og leder for «kampucheanse opprørsstyrker».

c) Kabul blei okkupert med en

luftlandedivisjon som raskt tok kontroll over flyplassene i området, som drepte regjeringa, okkuperte hovedstaden og oppretta et solid bruhode for innflyving av forsterkninger. Nok en luftlandedivisjon fulgte raskt etter som forsterkning.

Samtidig angrep to motoriserte infanteridivisjoner over grensa. Disse rykka hurtig fram for å kontrollere veiene og besette de viktigste byene i landet.

De sovjetiske invasjonsstyrkene møtte motstand fra deler av den afghanske hæren. Mange avdelinger drepte de russiske «rådgiverne», og forberedte seg på beleiring og kamp. Flere hundre russiske soldater ble drept i kamp for å nedkjempe garnisoner og militærforlegninger, der det blei ytt motstand. Denne kampen vil få stor betydning politisk og moralsk i den langvarige kampen det afghanske folket må kjempe for å få kasta ut okkupantene. Den slo et solid høl i den sosial-imperialistiske bløffen om at de russiske okkupasjonstroppene ble «hilst velkommen av det afghanske folket».

Men **militært** var den kampen de afghanske regjeringstro delene av hæren sloss mot invasjonsstyrkene håpløs. De måtte kjempe i fastlåste stillinger, som det var enkelt for angriperne å omringe og tilintetgjøre.

Men invasjonsstyrkene møtte også omfattende motstand fra afghanske geriljaavdelinger. Disse brukte taktikken med å angripe sovjetiske kolonner på veiene, raskt og uventa, og så forsvinne. Til tross for dårlig utstyr blant geriljaen, politisk og organisatorisk oppsplitting og en overlegen motstander, tilføyde disse angrepene russerne relativt store tap. Fram til midten av februar hadde Sovjet nærmere 2000 falne.

Okkupanten greide å sikre seg kontroll over de viktigste byene og

holde veiene åpne. Russerne fikk inn enda flere tropper, og de starta opprenskningsaksjoner mot de forskjellige geriljasonene. Russerne satte inn store luftmobile, helikopterbårne avdelinger. Disse blei støtta av kamphelikoptre. Geriljaen meldte at dette bygde opp et stort press mot dem, og at de desperat mangla saker som luftvernraketter. Til tross for dette er det åpenbart at okkupantene ikke greide å nedkjempe geriljaen. Utilgjengelig terreng, dårlig vær og geriljaens «slå til – og forsvinn»-taktikk lagde store vansker for dem.

d) Av dette kan vi bl.a. trekke følgende lærdommer:

Det er av stor betydning at et land som utsettes for aggresjon har et så sterkt konvensjonelt invasjonsforsvar som mulig.

Det er videre åpenbart at rigid forsvar av faste stillinger og garnisoner er uegna som taktikk for forsvar mot fullt ut mekaniserte, russiske tropper. Mobilitet, utnyttelse av terrenget, forsvar i dybden og angrep i flankene er stikkord for en langt mer effektiv taktikk.

Dette innebærer at det er en viktig militærpolitisk oppgave å drive skarp kritikk av de offisielle, norske forsvarsdoktrinene som satser på statisk flyplassforsvar, ingen stående styrker i Sør-Norge osv.

7. Konklusjon: Et sovjetisk angrep på Norge vil høyst sannsynlig komme som et **lynangrep** gjennomført med luftlandetropper, marineinfanteri og landsetting av motoriserte infanteritropper. Det vil bli støtta av store luftstrids- og sjøstridskrefter.

Angrepet vil bli retta både mot Nord- og Sør-Norge, med sikte på å besette viktige byer og kommunikasjonssentra. I første runde vil hovedstaden være et viktig mål, med

sikte på å bringe kaos i statsledelsen og presse fram «en politisk løsning».

Nato og USA

8. Partiets prinsipielle syn på NATO-alliansen og vår taktikk i forhold til Norges medlemskap der, er behandla i det militærpolitiske programmet. Vi viser derfor til dette.

Her skal vi vurdere spørsmålet om NATO og USA ut fra en påstand noen kamerater har kommet med, spesielt etter Sovjets invasjon i Afghanistan:

— Sovjets styrkeoverlegenhet i Europa betyr at vi må forlite oss på NATO og USA.

— Sovjets store konvensjonelle styrkeoverlegenhet i Europa gjør det nødvendig å støtte vedtaket om modernisering av atomvåpna.

Etter vår mening er dette en feilaktig påstand. Flere sentrale argumenter viser det:

— Det strategiske forholdet mellom supermaktene er nå det at *begge* kan *besvare* et angrep fra den andre med et fullstendig knusende motangrep. Dette betyr at angrep — motangrep med strategiske, kjernefysiske våpen er en håpløs utvei for supermaktene i rivaliseringa om verdensherredømme.

— Det sentrale problemet i Europa og de fleste andre steder i verden er Sovjets overlegenhet i konvensjonelle styrker. Det er dette som *virkelig* utgjør en fare for freden.

— Det beste argumentet for modernisering er det faktum at Sovjet øker sin kjernefysiske overlegenhet i Europa kraftig. Samtidig fins det indikasjoner på at USA ønsker å ruste opp kjernefysisk i Europa for om mulig å få til en «begrensa» kjernefysisk krig her, dersom Sovjet tar i bruk sine «eurostrategiske våpen».

Men det er også et faktum at europeiske politikere støtter atomopprustninga i Europa, fordi de mangler vilje og evne til å styrke det konvensjonelle invasjonforsvaret. Norge er et godt eksempel på dette.

Dette argumentet vender seg derfor mot seg sjøl, fordi det åpenbarer ei sovepute for de europeiske regjeringene.

— Moderniseringene i Europa senker atomterskelen fordi desperate vestlige ledere kan ta i bruk atomvåpen for å forsøke å vende en krig de alt hadde tapt på forhånd pga. manglende styrking av det konvensjonelle forsvaret.

Vårt svar må være å mobilisere massene til å rette press mot Sovjets atomopprustning (som er hovedspørsmålet), uten samtidig å gå i felle med å støtte atomopprustning i Vest-Europa. Samtidig må vi kreve kraftig styrking av det konvensjonelle invasjonforsvaret.

Er de nåværende NATO-planene et godt forsvarsopplegg for Norge? Det er de ikke. NATO bygger på den oppfatninga at «Norge sjøl er ute av stand til å forsvare nordflanken». Den norske regjeringa har på si side erklært at Norge ikke kan forsvare seg «uten alliert hjelp utenfra».

På dette grunnlaget har NATO utforma en strategi for Norge som militært sett bygger på en illusjon:

— Norske tropper skal i tilfelle et sovjetisk angrep holde en del flyplasser og strategiske punkter i Nord-Norge, for å sikre innflyvning av NATO-tropper utenfra.

— Sør-Norge stilles uten forsvaret bl.a. med den begrunnelse at øverstkommanderende for de allierte styrker i Nord-Europa har tropper til disposisjon på Jylland og i Nord-Tyskland!

— «Hjelpen utenfra» skal bestå av en kanadisk brigade med lang overføringstid, samt noen engelske og

nederlandske bataljoner. Dette skal skje *samtidig* som det er forutsatt at det skal overføres 1,5 millioner mann fra USA til Europa.

— Det skal om nødvendig tas i bruk taktiske atomvåpen på norsk jord, for å stoppe sovjetisk framrykking en ikke har greid å stoppe pga. den tvangstrøya NATO har påført det norske invasjonforsvaret.

Denne strategien er urealistisk og ugjennomførlig. Dette veit sjølsagt Sovjet. Derfor er den også lite egna til avskrekking. Den er på flere punkter *reaksjonar*, spesielt på det punktet at den utfra svakhet er innstilt på å bruke atomvåpen. Den logiske konsekvensen av denne strategien er å opprette amerikanske baser i Norge *før* et eventuelt angrep, dvs. bekjempe utenlandsk herredømme med utenlandsk herredømme.

Denne strategien påtvinger norske styrker en håpløs taktikk. I stedet for å drive forsvar i dybden og mobil krigføring med sikte på å utnytte norsk terreng, blir norske tropper tvunget til å drive stillingskrig mot en tallmessig overlegen og mekanisert fiende. Den fører også til at våpen og utstyr som kunne gi store resultater med riktig bruk blir underprioritert (avd. luftvern, anti-tankvåpen osv. mens prosjekter som F 16-flyet sluker nesten hele investeringsbudsjettet i årevis framover.

Og til slutt. Denne strategien har gjort det nødvendig å integrere det norske forsvaret i NATOs *kommandosystem*. Dette undergraver norsk suverenitet og hindrer ei styrking av det norske forsvarets evne til å motstå sovjetisk aggresjon.

militære truselen mot Norge, slik de norske revisjonistene gjør. Men ikke bare det. Det er heller ikke rett å *likestille* angrepsfaren fra de to supermaktene. Ei slik likestilling dekker over det faktum at det i dag er den sovjetiske sosialimperialismen som presser fram en ny krig.»

Den siste tidas utvikling i verden bekrefter dette. Programmet understreker også muligheten for at USA kan bli å finne innafor fronten for en rettferdig forsvarskrig mot sovjetisk aggresjon.

Men av denne grunn kan vi ikke slutte oss til en ide om at vi i *dag* kan oppnevne USA til forsvarere av verdens folks interesser.

Norges viktigste militære forbindelse med USA er gjennom NATO. Vår kritikk av NATO-planene viser at denne forbindelsen er til skade for det norske invasjonforsvaret.

USA er ei imperialistisk supermakt. Vi er et kommunistisk parti som kjemper for revolusjon i Norge. Dette utelukker sjølsagt noen generell «tillitserklæring» til USA i forbindelse med forsvaret av norsk suverenitet.

På denne bakgrunnen må vi konkludere med at linja med å «stole på» USA som motvekt til sovjetisk framrykking er feilaktig og skadelig.

Våre oppgaver: Hva gjør vi ved et krigsutbrudd?

10. Dersom det verste skulle skje ved at Norge utsettes for sovjetisk aggresjon, så vil partiet stå overfor store og alvorlige problem. Vi må prøve å analysere disse problemene best mulig, for å finne ut hvordan vi best skal kunne forberede oss. Her bør vi ta utgangspunkt i en del sentrale målsettinger vi bør stille oss *som parti*, dersom en slik situasjon skulle inntreffe.

9. I partiets militærprogram heter det: «I dagens situasjon er det uten basis i virkeligheten å påstå at USA-imperialismen utgjør den viktigste

— Det må være en sentral målsetting å forhindre kaos i *partiorganisasjonen*. Vi må være forberedt på å holde mest mulig av partiorganisasjonen intakt, og fortsette arbeidet på tross av illegalitet og forfølgelse.

— Vi må bidra til å gjøre vårt til at det norske, militære forsvaret blir mest mulig effektivt. Spesielt der det viktig å ha en klar holdning mot kapitulasjonisme, demoralisering osv.

— Paritetet må drive motstandsarbeid fra første stund.

— Vi må forsøke å stille oss i ledelsen for å organisere *fortsatt* motstandskamp, også militært, dersom det offisielle borgerlige forsvaret bryter sammen og statsledelsen kapitulterer.

Dersom landet som resultat av et slikt sammenbrudd blir okkupert, er det vår målsetting at det norske folket organiserer folkekrig for å drive okkupanten ut av landet. I en slik situasjon må partiet kanalisere alle sine ressurser inn i arbeidet for å gjøre dette mulig.

11. Hva alt dette betyr for de enkelte partimedlemmene er det sjølsagt umulig å beskrive i detalj. Det er likevel fruktbart å gjøre ei grovinnledning av hva oppgavene vil bli.

a) Noen vil til enhver tid være *inne* til militærtjeneste, langt flere vil være mobiliseringsdisponerte og skal møte ved en eller annen avdeling ved et overfall på Norge. Disse kameratene plikter sjølsagt å gjøre full innsats der de er. De må gå i spissen for at avdelingene yter best mulig motstand, kjempe mot kapitulasjonsideer osv.

Samtidig må de agitere for å *fortsette* kampen, dersom forsvaret bryter sammen. Vi må overbevise flest mulig til å følge denne oppfordringa, søke kontakt med andre patriotiske grupper osv.

b) De som *ikke* er inne eller mobiliseringsdisponerte må også se det som si oppgave og plikt å yte motstand med alle mulige midler. I 1940 dro mange patrioter «på skauen». Mange vil sikkert finne det nødvendig å gjøre det samme, hvis Sovjet invaderer Norge. Mange patrioter vil være kjent som motstandere av sosialimperialismen, og vil være nødt til å gå i dekning for å unngå å bli drept.

For andre i denne kategorien vil det være kamerater som ikke vil være kjent som kommunister og aktive motstandere av sosialimperialismen. For disse kameratene vil det være si sentral oppgave å organisere partiarbeidet i byer og tettsteder under en okkupasjon. Dette arbeidet vil foregå under strengt illegale forhold med forfølgelse, infiltrasjonsforsøk og hard undertrykking.

Denne delen av virksomheten vil stå overfor en rekke livsviktige oppgaver. De må organisere agitasjons- og propagandaarbeid, drive politisk mobilisering mot okkupanten, rekruttere og organisere flest mulig til aktiv motstand osv. De må skaffe opplysninger om okkupanten. De må drive arbeid for å holde i gang kommunikasjon i partiet og blant dem som driver motstandsarbeid. De må drive forsyningsarbeid for patrioter i dekning i og utafor byene, holde folk i dekning osv.

— I samband med et sovjetisk angrep vil spionasje og femtekolonnevirksomhet ha stor betydning for angriperen. Hensikten med dette er sjølsagt å drive sabotasje av norsk motstand, forberede mottak av invasjonstropper, skaffe etterretning, lede okkupantene til dørene til motstandsfolk osv.

For oss blir det svært viktig å gjøre det klinkende klart at forræderi og femtekolonnevirksomhet overho-

det ikke vil bli tolerert.

12. Dersom det norske invasjonsforsvaret bryter sammen, blir det, som vi alt har vært inne på, vår oppgave å gå i spissen for å reise folkekrig mot okkupantene.

Folkekrig er ikke bare militær motstand. Det ligger i begrepet sjøl. Hvis det bli noen folkekrig, må det mobiliseres en brei politisk motstandsbevegelse. En slik politisk mobilisering er et vilkår for å kunne bære oppe militær motstand, uansett hvor svak og liten denne måtte være i begynnelsen.

En folkekrig vil kunne bli langvarig. I første omgang vil fiendens styrke være overlegne. Han vil ha store militære styrker, propaganda-midler, kontroll over *byene* og kommunikasjonene, politiske allierte i deler av borgerskapet, ei femtekolonne osv. Det norske folkets krefter vil være svake. Det offisielle forsvaret vil være nedkjempa, patriotiske grupper under våpen vil være små, spredte og uten særlig erfaring. Folkets krefter vil være uorganiserte og det vil finnes defaitistiske og kapitulasjonistiske strømninger som hindrer motstand.

Alle problem som partiet har hatt til nå vil fortone seg som rusk i øyet i forhold til de vi vil stå overfor i en sårn situasjon.

I en slik situasjon vil den militære delen av motstandskampen måtte bygges opp på grunnlag av soldater som ikke vil gi opp, på patrioter som har måttet dra i dekning osv. Det vil være ei sentral oppgave å samordne disse så raskt som mulig, organisere dem, forsyne dem, organisere dekning osv. De vil måtte operere i områder som kan gi skjul, rekreasjon, fluktmuligheter og manøverrom. Slike små avdelinger vil så raskt som mulig måtte starte operasjoner mot okkupanten etter taktik-

ken med å konsentrere kreftene «ti mot en» og «slå til og stikk av». De vil vise at det finnes motstand. De vil styrke moralen og tilføre okkupanten de første små nederlaga.

Disse små gruppene må være i stadig bevegelse, og de må utnytte vanskelig tilgjengelige, norske ødemarksområder. Dette vil sjølsagt reise store forsyningsproblem, kommunikasjonsproblem osv. Men det motsatte alternativet, operere i byene, vil være en håpløs strategi. Spesielt fordi det vil være høy at okkupanten har konsentrert styrkene og apparatet sitt.

Dette reiser to sentrale problem: spørsmålet om baseområder og spørsmålet om *sambandet mellom baseområder/byene*. Først til base-spørsmålet. Vi må skille mellom frigjorte områder og baseområder. Det vil i en lang periode ikke være mulig å opprette frigjorte områder i Norge etter at det er innleda kamp mot en okkupant. Derimot vil det både være mulig og nødvendig å opprette baseområder. Hensikten med disse er ikke å få områder uten fiendtlige soldater, hvor vi kan operere åpent, skaffe fram forsyninger osv. Hensikten er å utnytte de store ødemarksområdene i Norge til dekning, rekreasjon, trening, til å pleie sårede, til å bygge opp til nye operasjoner. Baseområdene må defineres som store geografiske områder som kan skaffe sånne muligheter til fra noen få, til mange folk.

Basespørsmålet vil reise store og viktige problem. Militært vil fiendens mobilitet (helikopter, terrenggående kjøretøy, avanserte fly og avansert overvåkingsutstyr som satellitt, infrarødt søkeutstyr, personellradar osv.) representere store problem.

Forsyningsproblemene vil bli store. De norske ødemarkene er ugjestmilde, særlig vinferstid. Det

er ikke, som noen trur, mulig å forsyne seg med sopp, bær og villt. Forsyningene må skaffes fra i all hovedsak *utafra*.

Dette fører oss over i spørsmålet om sambandet by/ødemarksområder. Motstandsbevegelsen i byer/tettsteder må organisere kommunikasjon med patriotiske, militære avdelinger. Den må videre forsyne dem og organisere det store arbeidet som skal til for å gjøre dette mulig. Den må skaffe opplysninger, rekruttere nye folk osv.

Patriotene i illegalitet i byene må utnytte de første seirene til å mobilisere breiere motstand, organisere ulike former for støttearbeid, aksjoner osv. Den militære motstanden kan ikke eksistere uten det politiske massearbeidet som utvider motstanden. Det politiske massearbeidet alene kan ikke utrette noe uten de patriotiske styrkene som er kiemen til en folkehær.

Om det skapes et sånt grunnlag, kan små og spredte avdelinger vokse til store og slagkraftige, utstyr kan erobres fra fienden i stort omfang.

Det fins mange påstander om at en slik modell for motstandskamp mot en okkupant som Sovjet vil være umulig i Norge. I borgerskapet er dette standpunktet svært utbredt. De vanligste argumentene for et sånt syn er:

- Norge er for lite, og har for godt utbygde kommunikasjoner til at det kan drives gerilja.
- Fienden vil være knusende overlegne i antall og våpen.
- Norge er prega av subarktiske områder, der det er umulig å livnære seg.
- Folket i et velferdssamfunn som Norge er ikke villige til å ta på seg de ofrene en slik krig vil kreve.

Slike argument er *reelle* innvendinger. Men de hopper lett over en

rad positive faktorer. De glemmer at en folkekrig mot en okkupant vil være en rettferdig krig. De glemmer at Norge har en sterk progressiv og patriotisk tradisjon der mange har vist seg villige til å kjempe for frigjøring med livet som innsats. De glemmer at norsk terreng også byr på utmerka muligheter for geriljakrig. Sjøl om landet blir okkupert, er det store områder som gir muligheter for dekning og manøverrom. Norske patrioter vil kunne utnytte kjennskapet til disse områdene til sin fordel.

I tillegg fins det en sterk idrettskultur og utbredt kjennskap til norsk natur i folket. Dessuten har det norske folket et høgt teknisk og praktisk nivå. Dyktighet og kunnskap i områder som mekanikk, elektronikk, våpenkunnskap osv., som vil kunne få stor betydning i en folkekrig.

13. Partimedlemmene må være forberedt på alle de kategoriene motstandsarbeid som er nevnt her, dersom Norge utsettes for aggresjon og i verste fall okkupasjon. Ingen av disse oppgavene er enkle. Arbeidet med å løse dem vil kreve store ofre. Men effektiviteten i innsatsen vil øke, dersom vi på forhånd diskuterer hvor problemene ligger og alt nå forbereder oss politisk og mentalt på en situasjon med krig og okkupasjon.

Våre oppgaver: Hvordan forbereder vi oss?

14. Det har gått en «hva skal vi gjøre»-diskusjon i Klassekampen og i ulike partifora. Denne diskusjonen har vist et par tendenser vi skal kommentere innledningsvis.

— Den ene går ut på innlegg av typen: «Jeg er redd for krig», «ingen-

ting nytter» osv.

Dette er en tendens som vil representere et *virkelig* problem den dagen det virkelig smeller. Den vil være utbredt i massene og vil kunne gi grobunn for panikkarta tilstander. En slik tendens må møtes med *politisk* klargjøring og mobilisering. Sjølsagt har alle tenkende mennesker angst for krig. Men dersom det blir krig, veit vi fra erfaring at panikk og kaos *ikke* løser noen problem.

Det er også klinkende klart at passivitet og ingen motstand ikke vil føre til mindre vansker for det norske folket. Vi må gjøre det helt klart at motstand vil kreve offer, akkurat som ikke noe motstand også vil føre til at folk blir drept, fengsla osv. Derfor er politisk klargjøring og arbeid for å spre virkelig innsikt i hva som sannsynligvis vil/kan skje ved et krigsutbrudd, den beste medisinen mot angst og defaultisme.

— Den andre tendensen går ut på innlegg som krever at partiet må avkreves detaljerte, organisatoriske tiltak om hva partiet må gjøre i en krigssituasjon. Dette er også en feilaktig håndtering av problemet. Det er ikke mulig å gi noen sånn detaljert kokebok for hvordan partiet skal forholde seg. Sjølsagt skal vi drive arbeid for å gjøre partiet best mulig i stand til å jobbe, sjøl under harde illegale vilkår. At dette er vår linje er ingen hemmelighet og er kjent for de fleste. *Hvordan* vi skal ta til dette er det sjølsagt umulig å gå ut med detaljerte proklamasjoner om.

15. Den sentrale oppgava i å forbedre oss på krig og okkupasjon er den *politiske*. Her vil vi peke på følgende viktige områder:

— Arbeid for å avsløre Sovjets ekspansjonisme, de økonomiske, sosi-

ale og politiske drivkreftene bak Sovjets ekspansjonisme, den sovjetiske militæroppbygginga, deres militære strategi og taktikk.

Videre er det viktig å studere den internasjonale utviklinga og utviklinga av forholdet mellom supermaktene politisk og militært.

Med basis i slikt arbeid er det ikke minst viktig å bringe propaganda- og informasjonsarbeid for å få mest mulig slikt materiale ut til offentligheten.

— Frontarbeid, initiativ til aksjonsenheter osv. mot sovjetisk aggresjon og press. Solidaritetsarbeid med ofrene for sovjetisk aggresjon, og støttearbeid for dem som kjemper mot sovjetisk okkupasjon. Afghanistan, Kampuchea og Eritrea peker seg ut i den nåværende situasjonen.

— Rette kraftig søkelys på det norske forsvaret. Her er det viktig å kritisere svakhetene i de norske forsvarsplanene, kritisere svakheter i strategi og taktikk, kritisere de store manglene i forsvarsordninga. Videre er det viktig å ta for seg mangler i utrustning og våpen, mangel-full og ineffektiv opplæring av soldatene og mangel på øvelse av mobiliseringsavdelingene.

Hensikten med en sånn kritikk må være å stille — og kjempe for — krav, med den målsettinga å styrke det norske invasjonforsvaret.

— Det er videre viktig å rette søkelys på den sivile beredskapen og de skandaløse forholda som eksisterer når det gjelder tilfluktsrom og andre tiltak for å beskytte sivilbefolkninga.

— Den ideologiske og moralske forberedelsen er også viktig. All erfaring fra tidligere krigssituasjoner viser dette. Hovedspørsmålet i denne forbindelsen er å ha ei realistisk oppfatning om det som vil skje. Her er det like godt først som sist å være

klinkende klar over at et sovjetisk angrep vil føre til at et stort antall partimedlemmer og progressive vil bli drept. Det vil bli iverksatt terror mot familie og sympatisører osv. Dette må vi innstille oss på og ha klart for oss nå. Gjør vi ikke det, så vil virkeligheten sjøl gi oss en så hard trøkk at vi vil bli ute av stand til å løse de oppgavene som må løses.

16. Det er to politiske områder vi vil kommentere spesielt her, og som er behandla i partiets militærprogram:

«AKP(m-l) går inn for — og vil kjempe for — *folkevåpning*», heter det i programmet. I denne forbindelsen trekker programmet fram kravet om at de mobiliseringsdisponerte soldatene må ha personlige våpen hjemme. Dernest framhever programmet at partiet kjemper «for den demokratiske retten til å ha våpen» og gir støtte til skytterbevegelsens virksomhet.

Dette er viktige saker å kjempe for generelt. Samtidig understreker programmet konkrete krav som skikkelige forhold til øvelsesskyting og «økt utbygging av baner, ikke minst i byene, sånn at det fins øvingsmuligheter i nærheten av der folk jobber og bor».

— Det andre området er kravet om *kvinnelig verneplikt*. Partiet reiser dette prinsipielle kravet. Samtidig understreker programmet at «kvinnene i så stor utstrekning som råd bør utnytte de ordningene som alt fins i forsvaret til å skaffe seg militærøvelse».

Med slike og andre programpos- ter understreker militærprogrammet viktigheten av at flest mulig skaffer seg militærkunnskap på det planet som passer for dem, og benytter seg av de tilbud som staten og frivillige organisasjoner gi-

17. Når det gjelder organisatoriske tiltak, er det to saker vi vil framheve. *Den første* gjelder det viktige spørsmålet om kader. Skal vi greie å løse de oppgavene som stilles i dette notatet og evne å sette programmet vårt ut i livet, må det settes av folk som jobber med dette. Dette gjelder sentralt, i distriktene og i en del lag. Dette spørsmålet må vi løse, hvis ikke, vil alle ønske om å gjøre mer på dette området bli redusert til tomt prat.

Det andre spørsmålet gjelder tiltak i partiet for å sette det i stand til å kunne fungere i en situasjon med hard illegalitet og forfølgelse. I denne forbindelsen er klassifiseringsarbeidet svært viktig. *Hensikten* med dette arbeidet er først og fremst å bli i stand til å oppfylle slike oppgaver som er behandla i punktene 10—12 i dette notatet.

Det har vært en god del tøy og problem i klassifiseringsarbeidet. Svakheter i de sentrale retningslinjene og mangel på konkrete anvisninger er en av årsakene til dette. En annen viktig årsak er overflatiske diskusjoner og manglende praktisk oppfølging av denne oppgava i laga. Det er av avgjørende betydning at vi ikke slipper dette spørsmålet, men jobber kontinuerlig og godt med å løse det.

FORTSETTER NESTE SIDE

Opplagg for den militærpolitiske diskusjonen

Forligere meldt skal også ta opp utenrikspolitikken til diskusjon på nytt møte. Dette møtet skal avholdes i perioden mars – september, og det er mest hensiktsmessig samarbeid.

Det tilkommer spørsmål som bør drøftes.

1) Det første saksområdet som skal tas opp til diskusjon er: Hva gjør vi ved et krigsutbrudd, med utgangspunkt i materialets punkter 10–12.

2) Det andre spørsmålet som må tas opp, er spørsmålet om klassifisering og situasjonen her. Disku-

ter dette spesielt med henblikk på oppgavene i punkt 10–12.

3) Diskuter saker som må gjøres fra lagas side, med utgangspunkt i materialets punkter 14–17.

Her vil vi bemerke at svært mye av det som må gjøres, må laga og distriktene diskutere ut fra sine forutsetninger. Det er de som kjenner de lokale forholda og som på denne bakgrunnen kan ta tak i de sakene som umiddelbart er de viktigste for dem.

Vi er ellers av den oppfatninga at denne diskusjonen er såpass stor at den er spesielt godt egna til å organiseres i form av f.eks. et helegkurs i laget.

Tom side

Tom side